

JAN BONGA.

1580.

Rijst van uit het stof der eeuwen ,
 Helden van het voorgeslacht ,
 Die als onverwonnen leeuwen ,
 Voor de vrijheid hieldt de wacht.
 Rukt den donkren sluier af,
 Dien de tijd heeft voorgehangen ;
 O verlaat uw eervol graf
 En herleeft in mijne zangen.

't Is de roem der dappre vaadren ;
 Als de naaneef 't zich herdenkt ,
 Die hem 't golvend bloed door de aadren
 Jaagt , en hemelweelde schenkt ;
 En het overkostlijk bloed ,
 Voor de vrijheid eens vergoten ,
 Wakkert weder op den moed
 In de schier verstorven loten.

Ja , der vaadren kloeke zinnen ,
 Hun voorzichtig wijze raad ,
 Kon de dwinglandij verwinnen ,
 En ontmaskeren 't verraad :
 Moge dit mijn kunstloos lied
 Aan oprechte vrijheidszonen

(Ik toch zing voor andren niet,)

In het helderst daglicht toonen!

De Graaf van *Rennenberg*, in schijn den Staatsgezinden
 Getrouw, zocht heimelijk aan *Parma* zich te binden,
 't Stadhouderyk gezach, bezworen met den eed,
 Dien hy *MATTHIAS*, 's Lands beschermer, voormaals deed,
 Te schenden, en het woord, gegeven aan *Oranje*,
 Te breken, in zijn hart geheel gewijd aan *Spanje*:
 Nog dekte een looze mom 't bedrieglijk valsch gelaat,
 Dat vriendschap huichelde, maar aemde niets dan haat;
 Doch was zijn aard voor 't volk, 't misleide volk, verscholen,
 Des sluipers toelig bleef 's Lands vaadren niet verholen;
 Zijn dralend uitstel voedde en kweekte de achterdocht,
 Schoon hy ze, (doch vergeefs!) van zich te weeren zocht.
 Opdat niet *Frieslands* steen en sterk bemuurde vesten
 En sloten mochten zijn der Spanjaards veilge nesten,
 Waaruit het vuig gebroed ten strooptocht telkens voer,
 Den Stedeling bedwong, en aan den nutten boer
 Het loon van noesten vlijt en 't werg vee ontrukte,
 Het heilig recht vertrad, den vryen Fries verdrukte;
 Was reeds in *Utrechts* stad door de Unie vastbepaald,
 Dat ieder sterk kasteel moest zijn omvergehaald:
LALAIN nogthans vertraagt het oorbaar sloten-slechten,
 En houdt ze wel bezet met zich getrouwe knechten.
 Der Friezen moed ontglimt, vermeerdert uur by uur,
 Maar vruchtloos is die moed, te hecht is slot en muur;
 Een onvermoeide vlijt en niet vermindrend sloven
 Komt eindelijk toch al, wat weerstand biedt, te boven,
 En 't stevig blokhuis, eens voor tachtig jaar gesticht,
 Om 's hoofdstads burgery te dwingen tot haar plicht,
 Door *ALBRECHT*, *Saxen* Vorst, dien wet- en eervertreder,
 Bezweek voor dapperheid en stortte in puin ter neder;
 Het daavren van dien val, doorklinkend stad en veld,
 Hergaf den bangen moed en maakte hem ten held.

Nog stond in volle kracht, beschermd door roer en degen,
 Het wel bemuurd kasteel, aan *Flevoos* zee gelegen,
 In *Frieslands* tweede, door den handel rijke, stad,
 De toegang tot het Land, op hare haven prat;
 Nog stond het onverlet, ten spijt van zijn bespringers,
 En kende wrijt noch slijt, verwidders noch bedwingers,
 Een schuilplaats, voor den *Sax* en *Bourgognon* weleer,
 En 't geen te duchten scheen, ras voor een' *Spaanschen* heer;
 Die, bleef zij ongrept, des vijands moed kon stijven,
 En, vriend en helperen van *Frieslands* erf verdrijven.
 » Daar voor behoede ons God! » was eedlen BONGAAS taal:
 » Hier helpt geen moedbetoon, geen slagzwaard, geen metaal,
 » Schoon 't ook een' hagelbui van kogels uit moog braken.
 » Men neme list te baat. De list is niet te wraken,
 » Wanneer ze valsheid mist. Hier, waar het vryheid geldt,
 » Betaamt de krijgslust ook den onverschrokken held. »
 LALAIN had op dit pas zijn dienaar uitgezonden,
 Die moest van tijd tot tijd hem onverwijld verkonden
 Der Friezen denkwijz, en hetgeen men dorst bestaan
 Ten dienst der vrye zaak, of van den Castiljaan.
 BAILLY, op wien de Graaf zich veilig kon verlaten,
 Begeeft zich ras, als vriend, by *Frieslands* achtbre Staten,
 En meldt hun, dat de Graaf, den Friezen goed gezind,
 De vryheid van het land, en deze alleen, bemint.
 Men kent nogthans den Graaf, zijn looze en valsche treken,
 En, hoe hy veinzen mocht, zijne aart was hun gebleken.
 Men zet den dienaar vast, ontnemt hem, wat hij had,
 En 't strekt der goede zaak ten onwaardeerbren schat;
 Papier was 't, van de kunst des schrijvers vry gebleven,
 Maar onder aan den voet met 's Graven naam beschreven,
 En dat zijn zegel droeg. Het was dit blank papier,
 Dat meerder machts bezat, dan stormtuig of rapier.
 » Schrijf, » dacht hem BONGA toe, » gy handlang van den snooden
 » Verrader, schrijf hetgeen door my U wordt geboden! »
 BAILLY, nog aarzlend, toont een poos zich onbedeesd,

Schoon siddrend in het hart , en voor zijn lijf bevreesd ;
 Doch BONGAAS gramme blik , zijn uitgetrokken wapen ,
 Heeft ras des Graven knecht in zijnen klerk herschappen.
 Hy grijpt den veder aan , en wat de Fries beveelt ,
 Staat eerlang op 't papier in lettren afgebeeld ,
 Met 's Graven naam voorzien , en door hem zelv' bezegeld ,
 Waarnaar de Slotvoogd zich ten allen tijde regelt.
 Verhengd brengt BONGA de aan hem toevertrouwde vracht ,
 Waar GROUSTINS , waar VERVOU reikhalzend op hem wacht.
 De Slotvoogd kent het schrift , en meldt het zijn soldaten ,
 En , als op 's Veldheers last , wordt nu 't kasteel verlaten ;
 En juichend , dat de vond zoo heerlijk is gelukt ,
 Heeft ras de vrye Fries het slot omvergerukt.
 Zoo mocht de goede zaak op 't einde zegepralen ,
 Zoo moest het snood bedrog door eigen listen falen :
 Door BONGAAS kloek beleid , zijn meesterlijken vond ,
 Herrees de vryheidszon op *Frieslands* dierbren grond !

Land der vaadren , rijk in daden ,
 Land met zegen overladen ,
 Land , gedrenkt met heldenbloed ,
 Dat voor vryheid eens mocht vloeien ,
 Land , waarvoor mijn borst mag gloeien ,
 Oefenplaats van deugd en moed ;
Friesland , dierste plek op aarde ,
 't Zij ge in lachend groen u tooit ,
 Of de Winter vlokken strooit ,
 My , my blijft ge steeds in waarde ,
 Heilge grond , 'k vergeet u nooit !

Schoon ook rijken nederzonken ,
 Die in volle glorie blonken ,
 Fier nog heft gy 't hoofd omhoog ;
 Helder flikkert nog uw luister ,
 (Wat ook om u daalde in 't duister ,)

*

Voor der volken starend oog ;
 En de roem door u verworven
 (Wat der tijden wissling sloop'
 In verbrijzelenden loop,)
 Is nog gaaf en onbedorven,
 Dierbaarst plekje van *Euroop* !

Trouw van hart en rein van zeden
 Zijn zy, die uw grond betreden,
 Door den nabuur niet besmet ;
 't Heldenbloed der dappre vaders
 Vloeit nog zuiver door hunne aderen,
 En hun vryheid is hun wet.
 Wat de tijd ook mocht verbasteren,
 Nog, nog blijven zy gestand
 D' eedlen roem van 't vaderland,
 Hoe de vuige nijd moog lasteren,
 Knagen met verwoeden tand.

Kon u de overmacht verneëren,
 Bukken doen voor vreemde Heeren,
 Dra was die verneedring uit ;
 Geen geweld van slot of benden
 Mocht een' langen tijd u schenden,
 's Dwinglands schande werd uw buit ;
 En met rood bebloede koppen
 Dropen ze af, wier trotsch gebral
 Slaverny beraamde en val,
 Onder 't wroegendst leedverkroppen :
 Maar de Friezen stonden pal.

Juicht dan met my, eedle loten,
 Uit die vaadren voortgesproten,
 Brengt uw dank aan Gode alleen ;
 Laat als rechtgeaarde kinderen

Niets uw' fiereu moed verminderen ,
Wat verander' hier beneên ;
Blijft , o blijft dien naam behouden ,
(Naam , waarby de brave juicht ,
En de snoodaard krimpens buigt.)
Dien de vaadren ons vertrouwden ,
Die van hunne deugd getuigt.

L., 24 April 1829.

J. D. ANBRINGA.

